

Κατ' αρχάς θα ήθελα να σας πω ότι είναι μεγάλη τιμή για μένα που είσαστε σήμερα εδώ και σας ευχαριστώ όλους.

Είμαι πολύ συγκινημένη που μετά από τόσα χρόνια ξαναβλέπω τους συγχωριανούς μου, ανθρώπους που γνώριζα από τότε και που έχω να δω τόσα χρόνια.

Οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην ξαδέλφη μου την **Άννα Βιολάρη**, που χωρίς την αγάπη της και τις προσπάθειες της δεν θα βρισκόμουν εδώ μαζί σας.

Ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου το **Δήμαρχο** και τα **μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου**, που συναίνεσαν στο να γίνει αυτή η παρουσίαση και αγκάλιασαν τη διοργάνωσή της.

Οφείλω να ομολογήσω ότι το έργο σας είναι πολύ δύσκολο και σας εύχομαι καλή δύναμη. Οι αγώνες σας και η συμβολή σας οφείλουν, κατά την ταπεινή μου άποψη, να έχουν σαν σημαία το εξής: Ο λαός της Κύπρου, για να διαφεντεύει το μέλλον του σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον, χρειάζεται δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση, χωρίς στρατεύματα και εγγυήσεις. Και επειδή είμαστε η τελευταία γενιά προσφύγων που έχουμε βιωματική σχέση με τα κατεχόμενα, πιστεύω ότι το έργο σας γίνεται δυσκολότερο μπροστά στον κίνδυνο οδυνηρών συμβιβασμών.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στη **Γεωργία Μπουγά** και την **Περσεφόνη Γιαννέλου**, που θέλησαν να είναι σήμερα μαζί μου εδώ στην Κύπρο και να μιλήσουν για το βιβλίο μου.

Ευχαριστώ την κάθε μία ξεχωριστά. Τη Γεωργία, που εκτός από την υπέροχη παρουσίαση που μόλις έκανε, ήταν αυτή που στα πρώτα βήματα της συγγραφής αυτού του βιβλίου με ενθάρρυνε να συνεχίσω. Μπορώ να πω

ότι πίστεψε στο βιβλίο πριν από μένα και την ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου.

Την **Περσεφόνη Γιαννέλου**, η οποία έκανε την επιμέλεια του βιβλίου και ήταν πάντα δίπλα μου.

Τι με έσπρωξε να γράψω αυτό το βιβλίο;

Κατ' αρχάς, το βιβλίο αυτό είναι κατάθεση ψυχής και, όπως θα δείτε, είναι αφιερωμένο στα παιδιά μου και στα αδέρφια μου.

Αφιερωμένο με πολλή αγάπη, γιατί είναι οι δικοί μου άνθρωποι, που ήταν και είναι πάντα δίπλα μου, όχι μόνο στις χαρές μου, αλλά και στις δύσκολες στιγμές της ζωής μου.

Πολλές φορές οι άνθρωποι δεν είμαστε ευγνώμονες με αυτό που έχουμε, διότι το θεωρούμε δεδομένο και κάνουμε το λάθος να αφήνουμε τη ζωή να περνάει, περιμένοντας το ουράνιο τόξο, ενώ όλη η χαρά της ζωής είναι δίπλα μας. Το αίσθημα ευγνωμοσύνης είναι σαν τα λουλούδια, που αν δεν τα φροντίσεις θα μαραθούν και θα ξεραθούν. Οι ειλικρινείς εκφράσεις εκτίμησης δεν είναι μόνο ένδειξη καλών τρόπων, αλλά και απόδειξη αγάπης. Αυτό το βιβλίο λοιπόν είναι ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου και η επισφράγιση της παντοτινής αληθινής αγάπης μου.

Ένιωθα επίσης ότι έπρεπε να εξωτερικεύσω όλα αυτά που είχα μέσα μου. Παρόλο, που όπως έλεγε ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης: "Η γραφή γίνεται Κόλαση, αφού με βάνει να ξαναζώ εις τον πόνον... Ματώνει η καρδιά μου να λέγω όσα έπραξα. Άμα πάλιν δεν ιστορήσω τα όσα της ζωής, ουδέν μένει. Σκύβαλα κι ανεμίδα! Και τίποτις... Ωσάν να μην πέρασα από τον κόσμο τούτο! Ο ύστερος Λόγος είναι οπού πετσώνει τα

όσα επράχθησαν. Κι έτσι η γραφή γένεται σωτηρία". Στην αρχή δεν ήξερα πώς μπορούσε να γίνει αυτό και άρχισα να τα διηγούμαι στα παιδιά μου σαν μικρές ιστοριούλες. Εκείνα πάντα μου έλεγαν ότι πρέπει να τα αποτυπώσω στο χαρτί. Δεν το έκανα τότε. Και για να σας πω την αλήθεια αυτή η ανάγκη να γράψω, να χαθώ στον κόσμο των βιωμάτων μου, μου προέκυψε όταν πέρανα δύσκολα σε κάποια φάση της ζωής μου. Τον πόνο, που μου δημιουργούσαν τότε οι δύσκολες στιγμές, τον απάλυνε η ανεξάντλητη επιθυμία μου να γράψω. Περίμενα ανυπόμονα την στιγμή που θα βρισκόμουν μόνη μου για να αρχίσω να γράφω. Ο πόνος εξαφανιζόταν και ένιωθα τέτοια γαλήνη κάνοντας βουτιά στο παρελθόν μου, που μερικές φορές είχα την εντύπωση ότι ήμουν στον Παλιόσοφο και περπατούσα στα δρομάκια του.

Η Ευτυχία θα σας πάρει από το χέρι για να περπατήσετε μαζί τα μονοπάτια της ζωής της.

Θα ξεκινήσει από τον Παλιόσοφο, εκεί που γεννήθηκε και πέρασε τα παιδικά και εφηβικά της χρόνια. Όλοι, όντας μακριά πια από το αγαπημένο μας χωριό και έχοντας την ωριμότητα της ηλικίας, εκτιμούμε διαφορετικά και αξιολογούμε αλλιώς όλα αυτά που μας πρόσφερε το χωριό και τα θεωρούσαμε τότε λίγα: την ηρεμία της φύσης, την αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων, τη χαρά που βρίσκει κάποιος σε μια γιορτή στα ήθη και έθιμα..... Σήμερα λοιπόν που η οικονομική κρίση έφερε και την κρίση αξιών, όλοι έχουμε ανάγκη να πιαστούμε από τις μνήμες και τις αξίες, για να μπορέσει ο καθένας μας, γνωρίζοντας το παρελθόν του και τις ρίζες του, να πατήσει στα γερά

αυτά θεμέλια και να πάει παρακάτω την ζωή του, χωρίς να λυγίζει στο όποιο πρόβλημα θα βρει μπροστά του.

Ο τρόπος που μας απομάκρυναν από τον τόπο που γεννηθήκαμε ήταν βίαιος και απάνθρωπος. Έκοψαν απότομα το νήμα που μας ένωνε με το σπίτι μας, τον τόπο μας, τις ρίζες μας. Η ζωή μας αναγκαστικά από πίνακας έγινε παζλ, που του λείπουν κάποια κομμάτια για να συμπληρωθεί.

Κατά πρώτον, η εσωτερική ανάγκη η δική μου να βρω και να συμπληρώσω αυτό το κομμάτι στο παζλ της ζωής μου, που με τρόπο ληστρικό και βίαιο μου άρπαξαν και κατά δεύτερον η υποχρέωση, που όλοι έχουμε, να μάθουν τα παιδιά μας πρώτα και μετά όλοι οι άλλοι για τις ρίζες μας, τον τόπο μας, με έσπρωξαν στο γράψιμο.

Ο αγώνας αυτός ξεκινάει πρώτα από αυτήν την εσωτερική ανάγκη, που έχει ο κάθε ένας από εμάς και σιγά-σιγά ενώνεται με των άλλων και μετουσιώνεται σε δίψα για το δίκαιο και σε άσβεστη φλόγα για να ξαναβρούμε τις ρίζες μας.

Και αυτό είναι η απάντηση στο γιατί ήθελα τόσο πολύ να γίνει η παρουσίαση σε αυτόν εδώ τον χώρο, στο **Πολιτιστικό Ίδρυμα Καραβιωτών**. Εδώ μαζευόμαστε και προσπαθούμε να κρατάμε συναισθηματικούς και πραγματικούς δεσμούς ζωντανούς με τον τόπο που γεννηθήκαμε, να τροφοδοτούμε συνέχεια το κομμάτι αυτό με οξυγόνο, για να μην μαραθεί και το νικήσει η λησμονιά. Για να μπορέσει να περάσει και στις νεότερες γενιές, που με αγάπη και σεβασμό θα συνεχίσουν τον αγώνα των γονιών τους.

Μέσα από την ζωή της Ευτυχίας, λοιπόν, θα γνωρίσουμε το χωριό της, τα έθιμα του, τις συνήθειες του και

προπαντός τον αγώνα των κατοίκων του να ζήσουν με αξιοπρέπεια, παρόλα τα προβλήματα της ζωής.

Ο αγώνας της Ευτυχίας να σταθεί στα πόδια της και να συνεχίσει τη ζωή της είναι ο αγώνας όλων των προσφύγων, που βρέθηκαν χωρίς τίποτα σε άλλα μέρη. Δεν είναι όμως τυχαίο που τη δύναμη ψυχής για να αντιμετωπίσει τα προβλήματά της, την αντλούσε από την μητέρα της, την οικογένειά της, τις ρίζες της.

Μεγάλα γεγονότα σημάδεψαν τη ζωή της: Σε κάθε κτύπημα της μοίρας θα συμπάσχετε με το πόνο της, θα συντονίζεστε μαζί της στην ίδια συχνότητα συναισθήματος. Έχοντας λοιπόν συναίσθηση του τι περνάει η ηρωίδα, θα συμερίζεστε τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τον πόνο της κάθε φορά. Γι αυτό και το βιβλίο δεν επικεντρώνεται στα απανωτά κτυπήματα που δέχεται στην ζωή της η ηρωίδα. Αλλά στον τρόπο που τα αντιμετωπίζει. Στη δύναμη της ψυχής της, που παρόλες τις δυσκολίες βγαίνει πάντα ζωντανή και πιο δυνατή.

Εύχομαι οι προβληματισμοί της να γίνουν και δικοί σας και να σας κάνουν να αναλογιστείτε κι εσείς τη δική σας αλήθεια και τη δική σας στάση ζωής. Είναι κάτι που το έχουμε όλοι ανάγκη.